

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ,
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄

Ταχ. Δ/ση: Α.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 22 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr>
email: deae2@minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Φανή Λυμπεροπούλου
Τηλέφωνο: 210 3442933

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:

Μαρούσι, 14.02.2025
Αρ.Πρωτ. 17140 / Δ3
Βαθμός Προτερ.::

ΠΡΟΣ: Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών
Θεμάτων.

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην ΕΡΩΤΗΣΗ 3324/12.02.2025 του ΚΚΕ

Σε απάντηση της ΕΡΩΤΗΣΗΣ με αρ. **3324/12.02.2025** από βουλευτές του ΚΚΕ και στο μέρος που μας αφορά, ενημερώνουμε τα εξής:

Περί του σχολιασμού για την τοποθέτηση εκπ/κού παράλληλης στήριξης σε αναλογία με τον μαθητή 1:1:

1. Η συγκεκριμένη απαίτηση δεν προκύπτει από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο που αφορά στην «Παράλληλη στήριξη-Συνεκπαίδευση» και αναλυτικότερα:
 - Στην παρ. β του άρθ. 1 του ν. 3699/2008 (Α΄199) προσδιορίζεται ότι η Παράλληλη στήριξη παρέχεται σε:
 - α. μαθητές που μπορούν με κατάλληλη ατομική υποστήριξη να παρακολουθήσουν το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα της τάξης,
 - β. σε μαθητές με σοβαρότερες εκπαιδευτικές ανάγκες όταν στην περιοχή τους δεν υπάρχει άλλο πλαίσιο ΕΑΕ (ειδικό σχολείο, τμήμα ένταξης) ή
 - γ. όταν η παράλληλη στήριξη καθίσταται απαραίτητη – βάσει της γνωμάτευσης του ΚΕΔΑΣΥ – εξαιτίας των ειδικών εκπαιδευτικών τους αναγκών.
 - δ. Την παράλληλη στήριξη εισηγείται αποκλειστικά το οικείο ΚΕΔΑΣΥ εφόσον διαπιστώσει την αναγκαιότητα κατόπιν ανάλογης αξιολόγησης από την διεπιστημονική ομάδα και συνεκτιμώντας τα όποια ιατρικά πορίσματα.
2. Σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη που εφαρμόζονται οι σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις βασισμένες στις αρχές της ενταξιακής εκπαίδευσης και της φιλοσοφίας για την διασφάλιση των ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης για όλους τους μαθητές, συμπεριλαμβανομένων αυτών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, δεν εφαρμόζεται η διδασκαλία σε συνθήκη 1:1, παρά μόνο σε πολύ ειδικές περιπτώσεις και όπου αυτό ειδικά τεκμηριώνεται. Αυτό που εφαρμόζεται είναι η συνεργασία εκπ/κου τάξης και εκπ/κου της παράλληλης στήριξης, που λειτουργούν συμπληρωματικά μεταξύ τους, δημιουργώντας από κοινού, κοινή εκπαιδευτική ενταξιακή πρακτική και κοινό εκπαιδευτικό πρότυπο/μοντέλο προς όλους τους μαθητές της τάξης.
3. Γίνεται κοινά αντιληπτό ότι εφαρμόζοντας την διδασκαλία 1:1:
 - Δεν μπορεί να εφαρμοστούν τα παραπάνω αποτελεσματικά, όταν στην εκπαιδευτική διαδικασία εμπλέκονται πλέον των δύο (2) εκπ/κων, γεγονός που εν τέλει αποβαίνει επιζήμιο όχι μόνο για τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αλλά και για τους μαθητές της τάξης συνολικά.

- Αντί να «μειώνεται η απόσταση» στο πλαίσιο της τάξης και της σχολ. κοινότητας εν τέλει αναδεικνύεται η διαφορετικότητα κι έτσι, αντί για την επιδιωκόμενη «ένταξη», προωθούμε την διάκριση και τον στιγματισμό.
4. Τα παραπάνω αποτέλεσαν άλλωστε, ανάμεσα στα άλλα και θεματολογία στην « *Επιμόρφωση εκπαιδευτικών εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*» Άξονες Προτεραιότητας, 6, 8, 9. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020», MIS 5000939, που διοργανώθηκε από την Επιστημονική μονάδα «Ειδική και Συμπεριληπτική Εκπαίδευση» του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΙΕΠ), αρμόδιου φορέα για την εκπαιδευτική πολιτική της χώρας. Το περιεχόμενο της επιμόρφωσης αυτής βρίσκεται αναρτημένο στην επίσημη ιστοσελίδα του ΙΕΠ (<https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/epimorfwtiko-yliko-2017>).
 5. Η σημαντικότητα του προσωπικότητας του εκπ/κου στην επίτευξη των εκπ/κων στόχων αποτυπώνεται τουλάχιστον από το 1985 με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθ. 1 του ν. 1566/1985 (Α' 167) «*Σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά*» όπου βασικοί συντελεστές για την επίτευξή τους, ανάμεσα στα άλλα, είναι: «**α)** *Η προσωπικότητα και η κατάρτιση του προσωπικού όλων των κλάδων και των βαθμίδων της εκπαίδευσης, β)* τα αναλυτικά προγράμματα, τα σχολικά βιβλία και τα λοιπά διδακτικά μέσα, καθώς και η σωστή χρήση τους, **δ)** η δημιουργία του απαραίτητου παιδαγωγικού κλίματος με την ανάπτυξη αρμονικών διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και στην τάξη και με το σεβασμό προς την προσωπικότητα του κάθε μαθητή» .
Η συνύπαρξη/συνεργασία εκπ/κου της τάξης και εκπ/κου με προσόντα Ειδ. Αγωγής στοχεύει στην δημιουργία «κοινού εκπαιδευτικού προτύπου», γεγονός που δυσχεραίνεται όταν εμπλέκονται πλέον των δύο (2) εκπ/κων ανά τμήμα τάξης.
 6. Εξάλλου, αντίστοιχα προβλέπεται και για τα Τμήματα Ένταξης όπου στην παρ. 1αα του άρθ. 6 του ν. 3699/ 2008 περιγράφεται ότι: «*Σκοπός των ΤΕ είναι η πλήρης ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία στο σχολικό περιβάλλον μέσα από ειδικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις. Ο εκπαιδευτικός του ΤΕ υποστηρίζει τους μαθητές εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς των τάξεων, με στόχο τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων και των διδακτικών πρακτικών, καθώς και την κατάλληλη προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Η υποστήριξη σε ιδιαίτερο χώρο υλοποιείται εφόσον το επιβάλλουν οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, με απώτερο στόχο τη δυνατότητα μελλοντικής υποστήριξης αυτών εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους*».
 7. Σε συνέχεια όλων των παραπάνω διατυπώθηκε και ερώτημα προς το ΙΕΠ το οποίο με την Πράξη 53/25-08-2023 επιβεβαίωσε την ισχύ όλων των παραπάνω τεκμηριώνοντας επιστημονικά την θέση του. **(επισυνάπτεται)**
 8. Έτσι , δόθηκαν «*Διευκρινιστικές οδηγίες του ν. 3699/2008 (Α'199) σχετικά με την παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση*» (αρ. πρωτ. 93506/Δ3/25-08-2023) όπου, ανάμεσα στα άλλα, προσδιορίστηκε ότι:
«*β)* *Ο/Η εκπαιδευτικός ΕΑΕ του θεσμού της παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης τοποθετείται σε σχολείο/α, όχι ως «ατομικός εκπαιδευτικός» μαθητών/τριών, αλλά με σκοπό την ένταξή τους στο σχολικό γίνεσθαι, σε γνωστικό, κοινωνικό και ψυχοσυναισθηματικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, η παρέμβασή του έχει δυνατότητα, σε σταθερή συνεργασία με τον/τους εκπαιδευτικούς γενικής εκπαίδευσης, να αναφέρεται στον/στη μαθητή/τρια της παράλληλης στήριξης, στις μικρομάδες της τάξης, καθώς και στο σύνολο της τάξης και του σχολείου, όπως και οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί.*

Σε τμήμα σχολείου στο οποίο υπάρχει απόφαση έγκρισης παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης για περισσότερους από έναν/μια μαθητή /τρια, αναλαμβάνει ένας/μία εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης συνολικά την υποστήριξή τους. Σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις το ΚΕΔΑΣΥ, κατά την εισήγησή του προς τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης (παρ. 9β του άρθρου 5 της Υ.Α.104627/ΓΔ5/20 (ΦΕΚ 3344 Β/10-08-2020), θα τεκμηριώνει με ειδική μνεία την αναγκαιότητα της ταυτόχρονης παρουσίας δύο (2) εκπαιδευτικών παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης στο ίδιο τμήμα σχολείου.

γ) Ο/Η εκπαιδευτικός ο/η οποίος/α διδάσκει στο τμήμα και ο/η εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης συνεργάζονται συνεχώς υποχρεωτικά για την ολόπλευρη υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών με έγκριση παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης, καθώς και του συνόλου των μαθητών του τμήματος.

δ) Για όλους/όλες τους/τις μαθητές/μαθήτριες που υποστηρίζονται από τον θεσμό της παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης υποχρεωτικά τηρείται ατομικός φάκελος και υλοποιείται Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης. Το ΕΠΕ αποτελεί παιδαγωγικό κείμενο δυναμικού και εξελιξιμού χαρακτήρα, το οποίο σχεδιάζεται και υλοποιείται με συνεργατικές διαδικασίες. Η εφαρμογή του ΕΠΕ και η «εξατομικευμένη υποστήριξη» δεν σημαίνει αποκλειστική διδασκαλία με τη μορφή ένας προς έναν. Η υποστήριξη με τη μορφή 1:1 υπάρχει δυνατότητα να αποτελεί μόνο μέρος της εφαρμογής του ΕΠΕ, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο από την ομάδα σχεδιασμού του. Επίσης, ο δυναμικός και εξελιξιμικός χαρακτήρας του προγράμματος σημαίνει ότι υπάρχει δυνατότητα να τροποποιούνται, ανάλογα, και οι απαιτούμενες ώρες υποστήριξης, με εισήγηση του ΚΕΔΑΣΥ. Στην υλοποίηση του ΕΠΕ δύναται να συμμετέχει όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου. Για την εφαρμογή του ΕΠΕ, τους στόχους και την πορεία υλοποίησής του ενημερώνεται σε τακτική βάση, η οποία ορίζεται από την ομάδα σχεδιασμού, ο/η γονέας/κηδεμόνας του/της μαθητή/μαθήτριας.

ε) Η εκπαίδευση και υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών συνολικά, συμπεριλαμβανομένων και όσων έχουν έγκριση παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης, αποτελεί ευθύνη του σχολείου ως φορέα και σε καμία περίπτωση η διατύπωση του εδαφίου 3 του υποκεφαλαίου «Εκπαιδευτικοί παράλληλης στήριξης» του κεφαλαίου Α' «ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ» της υπό στοιχεία Υ.Α. 27922/Γ6/2007 Υ.Α. (Β'449), δεν σημαίνει ότι ο/η εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης-συνεκπαίδευσης έχει ατομικά το σύνολο αυτής της ευθύνης.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο αριθμός των εγκεκριμένων αιτημάτων Παράλληλης Στήριξης δεν ταυτίζεται απαραίτητα με τον αριθμό των εκπαιδευτικών που απαιτούνται για να στηριχθούν παιδαγωγικά οι μαθητές. Οι προσλήψεις δε εκπαιδευτικών πραγματοποιούνται από το τμήμα Διορισμών και Προσλήψεων της Κεντρικής Υπηρεσίας ανά τακτά χρονικά διαστήματα σύμφωνα με τις καταγεγραμμένες λειτουργικές ανάγκες στην επικράτεια της χώρας, όπως αυτές δηλώνονται, με βάση τα οριζόμενα στην προαναφερθείσα εγκύκλιο, από τις κατά τόπους Διευθύνσεις Εκπαίδευσης και επιβεβαιώνονται από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, και σύμφωνα με τις υφιστάμενες εγκεκριμένες πιστώσεις από τα αρμόδια όργανα.

**Ο Προϊστάμενος
της Δ/νσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης**

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η Προϊσταμένη του Τμήματος Β'
της Δ/νσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού
Φανή Λυμπεροπούλου

Ιωάννης Μπουσδούνης